

Úvodní slovo

II. vatikánský koncil uložil přizpůsobit starobylý obřad zasvěcení panen, který je „počítán mezi nejvzácnější poklady římské liturgie“. Nový obřad byl Dekretem Kongregace pro bohoslužbu a svátosti vyhlášen 31.5.1970 a stal se novým impulsem pro ženy, které toužily zasvětit se Bohu a následovat Ježíše Krista uprostřed sester a bratří žijících ve světě.

I v našich církevních provinciích Pán probouzí povolání k tomuto způsobu zasvěceného života. Víáme tuto skutečnost jako radost a obohacení pro celou církev, vždyť – jak říká svatý Cyprián – „s počtem panen roste radost jejich matky (církev)“.

Protože diecézním biskupům přísluší stanovit, z jakých důvodů a jakým způsobem mají ženy žijící ve světě přijmout závazky k životu v trvalém panenství, předkládají čeští a moravští biskupové jednotné směrnice pro přijímání a přípravu kandidátek zasvěcení.

Kéž poslouží k tomu, aby se ty, které Pán volá, mohly dobře připravit na své zasvěcení a život ve svědectví svému Snoubenci – Kristu a službě bližním.

V Praze dne 31. května 2004 v den svátku Navštívení Panny Marie

Mons. Jan Graubner
arcibiskup olomoucký
předseda Česká biskupská konference

ORDO VIRGINUM**Směrnice k přípravě na život v povolání
zasvěcených panen**

VYDAL SEKRETARIÁT ČESKÉ BISKUPSKÉ KONFERENCE

PRAHA 2004

(PRO VNITŘNÍ POTŘEBU)

PREAMBULE

Již v prvních staletích existovaly v církevních obcích panny, které chtěly z lásky k Bohu zasvětit své panenství Kristu ve službě církve. K životu v panenství byly přijímány biskupem, který je při zvláštním obřadu veřejně zasvěcoval Bohu. Na zasvěcené panny (ordo virginum, zkratka OV) bylo pohlíženo jako na zvláštní stav v církvi, stejně jako na askety, vdovy, poustevnice a poustevníky.

Postupem času se panny začaly sdružovat ve společenství. Se vznikem řeholního způsobu života počet panen žijících ve světských podmínkách klesal, nikdy však nezanihl.

Povolání k tomuto způsobu zasvěceného života se znovu stalo aktuálním na počátku 20. století. Po opakovaných žádostech a prozkoumání celé věci bylo na II. vatikánském koncilu uloženo starobylý obřad zasvěcení panen upravit (viz Sacrosanctum Concilium, čl. 80). Nový obřad byl vyhlášen Dekretem Kongregace pro bohoslužbu a svátosti z 31. května 1970 a umožnil přijmout zasvěcení ženám žijícím ve světě.

Stav zasvěcených panen je zakotven v Kodexu církevního práva – kán. 604, který jej charakterizuje jako „stav panen, které vyjádřily posvátné předsevzetí důsledněji následovat Krista a byly od diecézního biskupa podle schváleného liturgického obřadu zasvěceny Bohu, mysticky se zasnoubily Kristu, Božímu Synu, a oddaly se službě církve.“ O zasvěcených pannách se zmiňuje také Katechismus katolické církve, a to v člancích 922–924.

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Čl. 1. Články této směrnice se vztahují na zasvěcené panny ve světě (kán. 604 CIC) a jsou závazné pro české a moravské diecéze. Nabývají účinnosti dnem zveřejnění na dobu neurčitou.

CÍL A SPIRITUALITA ZASVĚCENÍ

Čl. 2. „Ordo virginum“ neboli stav panen je způsob zasvěceného života, který je charakterizován snahou o důsledné následování Krista mystickým zasnoubením se Jemu, Božímu Synu, a oddáním se službě církve.

Čl. 3. Panna se zasvěcuje Bohu k životu v dokonalé čistotě a následování Krista podle schváleného liturgického obřadu. Tímto zasvěcením vydává zvláštní svědectví tajemství církve, panenské nevěsty a matky, neboť jejím povoláním je žít a reprezentovat tajemství zasnoubení církve a její podivuhodnou plodnost.¹ Toto svědectví uskutečňuje, když je sama účinným obrazem církve – nevěsty.

Čl. 4. Kromě posvátného závazku čistoty zasvěcená panna příkladně dodržuje povinnosti svého stavu, připodobňující se tak Kristu, který byl bohatý, a přesto se pro nás stal chudým a byl poslušný až k smrti kříže (srov. Flp 2,7-8). Tuto ochotu následovat Krista chudého a poslušného vyjadřuje střídmostí života a poslušností církvi a jejím představeným jako zástupcům Boha.

Čl. 5. Podle ustanovení Pána je papež, nástupce Petřův, hlavou sboru biskupů, zástupcem Krista a pastýřem celé církve. Zasvěcená panna ho s pevnou vírou a s hlubokou láskou miluje jako Otce, naslouchá mu jako Mistru a následuje ho jako svého Pastýře.²

¹ Srov. OCV, *Decretum*, 5.

² Srov. CIC, kán. 330, 331, 590.

Čl. 6. Biskup je z božského ustanovení, skrze Ducha Svatého, který mu byl dán, nástupcem apoštolů, pastýřem církve, učitelem víry, knězem posvátné bohoslužby a služebníkem řízení církve.³ Zasvěcená panna jej vždy s pokorou a poddajností následuje a svému diecéznímu biskupovi, který je jejím představeným, naslouchá s úctou, jakožto zástupci Boha.

Čl. 7. Zasvěcené panny jsou povolány ke službě v církvi. Slouží své diecézi i celé církvi zvláště modlitbou, spolupracují na zvěstování evangelia a ve službě potřebným podle svých charismat, věku, poměrů, profese i spirituality, která je jim vlastní. Podle přání biskupa a potřeb diecéze mohou přijmout zaměstnání v církvi nebo zůstat ve svém civilním povolání.

Čl. 8. Zasvěcená panna také respektuje biskupem pověřeného zástupce, „biskupského delegáta“, a váží si pastýřské služby kněze „spirituála“, který je určen biskupem, aby zasvěcené panny provázel a povzbuzoval na cestě zrání jejich povolání k dokonalosti života v Kristu.

Čl. 9. Stav zasvěcených panen patří k životu a svatosti církve. Do tohoto stavu povolává Bůh některé křesťanky, aby podle svého vlastního charismatu ve svobodě a odpovědnosti spolu s diecézním biskupem rozlišily nejužitečnější prostředky pro podporu cesty věrnosti Pánu a zvolily si nejučinnější způsob, ve kterém by nejlépe vyjádřily vlastní zasvěcení se Bohu a bližním.⁴

Čl. 10. Zasvěcené panně, i když žije podle sebou zvolené spirituality, se naléhavě doporučuje, aby jako nedílnou povinnost svého stavu přijala slavení svátostí, modlitbu breviáře, meditaci, lectio divina, zpytování svědomí, adoraci, duchovní vedení, exercicie a výrazy úcty k Panně Marii, jako např. růženec.

Čl. 11. Zasvěcená panna uskutečňuje svůj posvátný závazek tak, že se podle vlastního charismatu podílí na iniciativách evangelizace církve v prostředí, v němž žije a pracuje. Modlitbou a pokáním se upevňuje její svědeckví života, radost a láska dodávají její apoštolské službě účinnosti a vytrvalosti k tomu, aby mohla svět prodchnout duchem evangelia.

Čl. 12. Zasvěcené panny mohou podle kán. 604 § 2 CIC vytvářet společenství, aby věrněji zachovávaly svá předsevzetí a navzájem se podporovaly ve službě církvi, odpovídající jejich stavu. Tato sdružení, pokud jsou ustanovena, se řídí vlastními stanovami podle ustanovení CIC .

POVOLÁNÍ A FORMACE K ZASVĚCENÍ

Čl. 13. Právo přijímat uchazečky do formace k zasvěcení přísluší diecéznímu biskupovi, který s pozornou pečlivostí zváží věk žadatelky, zdravotní stav, vhodnost povahy a vlastnosti svědčící o dostatečné vyzrálosti pro zasvěcený život.

Čl. 14. Diecézní biskup, pokud to uzná za prospěšné, může dekretem jmenovat kněze, tzv. *biskupského delegáta pro zasvěcené panny*, aby mu pomáhal při jeho péči o zasvěcené panny i kandidátky zasvěcených panen. Biskupský delegát je jmenován na dobu sedmi let, přičemž jmenování je možné znovu opakovat. Úkolem biskupského delegáta je zastupovat biskupa a pomáhat mu při rozlišování povolání žadatelek a utváření náplně jejich obecné i osobní formace.

Čl. 15. Pro duchovní vedení biskup dekretem ustanoví *spirituála* zasvěcených panen, který může vést exercicie pro zasvěcené panny, podle potřeby jim poskytuje individuální duchovní pomoc, může přijmout roli zpovědníka a je informován o spiritualitě a duchovním zájmu každé jednotlivé panny.

³ Srov. CIC, kán. 375.

⁴ Srov. CIC, kán. 574, VC 93, EV 15, 714–715; MARTINI, C. M. *Cammini esigenti di santità*, s. 499.

Čl. 16. Na formaci kandidátky se podílí také některá z již zasvěcených panen. Pro tento úkol určí biskup po dohodě s biskupským delegátem zasvěcenou pannu, která vyniká pevnou vírou, zbožností, moudrostí, obezřetností a lidskými ctnostmi. Ustanovení k této službě obdrží pověřená panna písemně.

Čl. 17. Formace k zasvěcení se dělí na přípravu vzdálenou a blízkou. Vzdálená příprava se nazývá „*přípravná fáze*“, blízká příprava se nazývá „*kandidatura*“. Celá příprava na zasvěcení trvá nejméně sedm roků, přičemž přípravná fáze trvá dva roky a kandidatura nejméně pět let.

I. Přípravná fáze

Čl. 18. Žadatelka, která splňuje předpoklady uvedené v článku 19, ohlásí písemně prostřednictvím duchovního správce farnosti nebo prostřednictvím duchovního vůdce diecéznímu biskupovi svůj zájem o život v zasvěceném panenství. Po jeho písemném vyrozumění nebo osobním setkání s ním může začít tzv. přípravná fáze, která trvá dva roky.

Čl. 19. Pro přijetí žadatelky do přípravné fáze, kterou se zahajuje formace, je nutné splnění základních předpokladů. Tyto předpoklady dosvědčí duchovní správce ve farnosti trvalého nebo přechodného bydliště žadatelky a další osoby, které žadatelka doporučí nebo které o vydání svědectví požádá biskup. Základními předpoklady se myslí:

1. Pokřtěná a biřmovaná katolička, žijící v plném společenství církve.
2. Odpovídající věk (minimálně 23 let, nejvíce však 48 let). V odůvodněných případech může diecézní biskup věk dispenzovat, maximálně však dva roky.
3. Svobodná, nikdy nebyla provdána a nežila ani způsobem odporujícím slibu panenské čistoty (v integritě s tělesným panenstvím)

4. Tělesné i duševní zdraví.
5. Lidská vyzrálost, soudnost, odpovídající charakterové vlastnosti, zodpovědnost a dobrá pověst.
6. Zájem a snaha o neustálé prohlubování duchovního života.
7. Kladný vztah k vlastní sexualitě a ke svému ženství, zdravý a vyrovnaný vztah k mužům i pohled na manželství.
8. Nebrání jí žádná jiná překážka a má nezbytné předpoklady lidské i duchovní.

Čl. 20. Zájemkyně v této přípravné fázi zkoumá své povolání a motivy ke způsobu zasvěceného života v ordo virginum. Obsahem přípravy je seznámení se s historií a způsobem života zasvěcených panen, prohloubení duchovního života s důrazem na potřebu vnitřní modlitby a uvedení do Denní modlitby církve. Má rovněž získat základní informace i o jiných formách zasvěceného života a být si vědoma specifika povolání zasvěcených panen.

II. Kandidatura

Čl. 21. Po uplynutí přípravné fáze a při trvání vážného zájmu o život v zasvěceném panenství zájemkyně písemně požádá diecézního biskupa o přijetí do kandidatury.⁵

Čl. 22. Diecézní biskup prozkoumá žádost, přiložené dokumenty i svědectví osob, které žadatelku znají, a vyžádá si absolvování psychologických testů. Poté ji pozve k osobnímu pohovoru.

Čl. 23. Nezbytné podmínky pro to, aby mohla být žadatelka přijata a mohla začít svou kandidaturu pro život zasvěcené panny ve světě, jsou kromě uvedených základních předpokladů v článku 19 tyto:

⁵ Vzor žádosti viz příloha s. 13.

§ 1. Lidské předpoklady:

1. Psychická vyváženost (zvl. absence poruch osobnosti), schopnost samostatného života, emoční vyrovnanost, schopnost svobodného rozhodování, otevřenost vůči druhým, schopnost komunikace a spolupráce, schopnost zdravé osobní lásky, citová a sexuální zralost, schopnost žít mezi lidmi v pozitivních vztazích i prožívat život v osamění.
2. Spořádaný život a dobrá pověst ve společenství věřících.
3. Ochota k jednoduchému životnímu stylu bez jakékoliv závislosti a schopnost postarat se o sebe bez péče druhé osoby.

§ 2. Duchovní předpoklady:

1. Snaha o upevňování osobního vztahu s Bohem skrze život vnitřní modlitby.
2. Chápání zasvěceného panenství jako povolání a daru od Pána a vědomí odpovědnosti za věrnost tomuto povolání po celý život.
3. Zájem a snaha o neustálé prohlubování duchovního života, zejména ochota k denní modlitbě a k časté účasti na slavení svátostí, ochota k přijetí duchovního doprovázení.
4. Přijetí věrouky a mravouky katolické církve, snaha o jejich prohlubování.
5. Snaha o život ve službě církvi a bližním.

Čl. 24. Na základě všech předložených materiálů, výsledků psychologických testů a osobního pohovoru zašle biskup do 30 dnů ode dne absolvování osobního pohovoru žadatele písemné vyrozumění o přijetí nebo nepřijetí mezi kandidátky zasvěceného panenství.

Čl. 25. Má-li biskup závažný důvod k jejímu nepřijetí, oznámí to žadatelce už v tomto písemném vyrozumění, bez nutnosti uvádět podrobnější důvody svého rozhodnutí.

Čl. 26. Po písemném kladném vyrozumění biskupa je oficiálně zahájena doba její kandidatury. Délka kandidatury trvá minimálně pět roků, nejvíce však devět let, a to podle individuálního rozhodnutí biskupa po poradě s biskupským delegátem, pokud je jmenován (viz čl. 14).

Čl. 27. Během kandidatury se doporučuje, aby kandidátka složila soukromý slib čistoty (pokud tak neučinila již dříve). Tento slib se řídí kán. 1191–1198 CIC. Případná dispenze od tohoto slibu se řídí kán. 1196 CIC.

Čl. 28. Obsah formace v době kandidatury tvoří:

- § 1. Prohlubování znalostí věrouky a mravouky církve; život s Kristem podle víry církve; život z Božího slova, modlitby a rozjímání a podstata a historie panenského stavu.
- § 2. Modlitba jako služba, Denní modlitba církve; život v panenství, život v duchu evangelijních rad; otázky prožívání samoty, otázky některých projevů sexuality a jejich zvládnání; služba v církvi podle osobních darů a možností, pochopení osobního povolání.
- § 3. Prohlubování duchovního života a života modlitby se zřetelem na život zasvěcené panny jako obrazu církve a na ctnost panenství; ustálení konkrétní podoby života a služby v církvi; důkladné seznámení s liturgií zasvěcení.

Čl. 29. Nemá-li kandidátka stálého duchovního vůdce, biskup jí doporučí vhodného kněze.

Čl. 30. Doporučuje se, aby zejména poslední rok byl stráven ve větší samotě s vypuštěním přílišných aktivit navenek, aby kandidátka měla větší prostor pro vnitřní dozrání v povolání.

Čl. 31. Biskup může kandidátku kdykoliv propustit z přípravy, jestliže usoudí, že není vhodnou osobou k tomuto způsobu života.

Čl. 32. Také kandidátka může kdykoliv po důkladném zvážení před Pánem kandidaturu opustit, pozná-li, že zasvěcené panenství není jejím povoláním.

III. Zasněčení

Čl. 33. Po uplynutí předepsané doby formace a splnění všech potřebných požadavků je kandidátka, která písemně požádá a je uznána za vhodnou, připuštěna k obřadu zasněčení. Nestane-li se tak, je propuštěna z kandidatury.

Čl. 34. O způsobilosti přijmout doživotní zasněčení rozhodne diecézní biskup na základě testimonií osob zodpovědných za její formaci, tj. biskupského delegáta a panny pověřené formací. Biskup si vyžádá také testimonium duchovního správce farnosti, kde má kandidátka trvalé nebo přechodné bydliště.

Čl. 35. Biskup své rozhodnutí oznámí kandidátce písemně na základě všech předložených materiálů a osobního pohovoru. Vyrozumění o připuštění nebo nepřipuštění zašle biskup kandidátce do 30 dnů ode dne absolvování osobního pohovoru.

Čl. 36. Biskup vyzve duchovního správce farnosti, případně více farností, k provedení ohlášek při bohoslužbách před udělením zasněčení. Jen z vážných důvodů může biskup dispenzovat od veřejných ohlášek.

Čl. 37. V případě, že se neobjeví svědectví, které by bránilo udělení zasněčení, stanoví biskup po domluvě s kandidátkou termín a místo jejího zasněčení. Před zasněčením kandidátka vykoná alespoň pětidenní exercicie.

Čl. 38. K přijetí zasněčení se vyžaduje:

1. Věk alespoň třiceti dovršených roků.
2. Platné vykonání kandidatury.
3. Rozhodnutí bez násilí, vážného strachu nebo podvodu.
4. Svobodné připuštění diecézním biskupem podle norem práva.

Čl. 39. Slavnostní obřad zasněčení se koná v katedrále diecéze nebo v jiném kostele či kapli, je-li to z nějakého důvodu vhodnější.

Čl. 40. Zasněčení koná diecézní biskup podle liturgického obřadu schváleného Kongregací pro bohoslužbu a svátosti. V případě nutnosti může biskup konáním obřadu pověřit jiného biskupa či kněze.

Čl. 41. Zasněčená panna obdrží listinu potvrzující její zasněčení a je zapsána do registru zasněčených panen diecéze. Oznámení je zasláno rovněž do křestní matriky farnosti, kde byla pokřtěna.

Čl. 42. V případě, že se zasněčená panna odstěhuje do jiné diecéze, je povinna o tom informovat diecézního biskupa jak v diecézi, kterou opouští, tak v diecézi, do které změnou místa bydliště přichází.

Čl. 43. Panenským zasněčením nevzniká nárok na obživu a zaměstnání v církvi.

PROPUŠTĚNÍ ZE STAVU PANEN

Čl. 44. Z vážného důvodu může zasněčená panna požádat diecézního biskupa o dispensi od povinností vyplývajících ze zasněčení (kán. 691 § 2 CIC, 2. věta per analog.). Činí tak písemně s uvedením důvodu.

Čl. 45. Při závažném provinění proti víře církve nebo proti církvi vyžadovanému způsobu života zasněčené panny může rovněž biskup propustit zasněčenou osobu ze stavu panen, při analogickém použití kánonu 729 CIC.

Čl. 46. O dispensi od zasněčení nebo o vyloučení ze stavu panen je vyhotovena listina uložená v archivu biskupství. Tato informace je biskupstvím zaslána k zaznamenání v matrice farního úřadu, kde byla zasněčená panna pokřtěna.

TRVALÁ FORMACE

Čl. 47. Zasvěcená panna i po svém zasvěcení pokračuje ve formaci, která napomáhá duchovnímu i společenskému rozvoji její osoby a přispívá k účinnějšímu působení zasvěcené panny ve světě.

Čl. 48. Součástí této formace jsou:

- § 1. Pravidelná setkání s diecézním biskupem, biskupským delegátem a spirituálem.
- § 2. Duchovní cvičení vykonaná nejméně jedenkrát za rok.
- § 3. Jiná setkání zaměřená na duchovní, naukové, profesionální a lidské znalosti.

Tyto směrnice byly schváleny 54. plenárním zasedáním České biskupské konference (ČBK 54 – IX) dne 27. dubna 2004 na dobu neurčitou a nabývají platnosti dnem schválení.

Příloha

Vzor žádosti o přijetí do ordo virginum

Adresát (diecézní biskup)

*Já, (jméno), narozená dne
v. (místo), toužím zahájit přípravu k přijetí
panenského zasvěcení pro ženy žijící ve světě podle kán. 604 CIC
a žádám o přijetí k tomuto zasvěcení. Jsem srozuměna s tím,
že tomuto slavnostnímu úkonu předchází proces přípravy a chci
v tomto procesu aktivně spolupracovat.*

Datum

Podpis

K ŽÁDOSTI JE TŘEBA DÁLE DOLOŽIT:

1. Základní údaje

- *Jméno a příjmení, titul*
- *Bydliště – celá adresa (včetně PSČ), telefon*
- *Farnost, diecéze*
- *Státní příslušnost*
- *Národnost*
- *Datum a místo narození*
- *Datum a místo křtu*
- *Datum a místo biřmování*
- *Vzdělání*
- *Zaměstnání, funkce.*
- *Uvedení jména, příjmení a kontaktu na tři osoby, které mohou o žadatelce vydat svědectví, která tímto dává souhlas k tomu, aby odpovídaly na dotazy týkající se její osoby. Zde se neuvádí jako svědek zpovědník.*

2. Přílohy

- *Rodný list*
- *Potvrzení o křtu (ne starší než tři měsíce)*
- *Potvrzení o biřmování (není-li součástí potvrzení o křtu)*
- *Životopis žadatelky s uvedením těchto skutečností:*
 - *důvody, proč žadatelka usiluje o zasvěcení panen žijících ve světě;*
 - *předchozí členství či dlouhodobější pobyt v řeholním institutu nebo jiném společenství apoštolského či zasvěceného života (byla-li podána žádost o přijetí mezi zasvěcené panny i v jiné diecézi, je třeba tuto okolnost zmínit s uvedením data uskutečnění a okolností s tím souvisejících);*
 - *předchozí zaměstnání (placená i dobrovolná) s časovým údajem (aspoň přibližným), finanční zabezpečení.*
- *Lékařské vysvědčení o zdravotním stavu*
- *Doporučení duchovního správce farnosti*
- *Doporučení duchovního vůdce, který potvrdí písemně diecéznímu biskupovi, že žadatelce se dostává pravidelného a vhodného duchovního vedení.*
- *Doklad o ukončení nejvyššího dosaženého vzdělání (výuční list, maturitní vysvědčení nebo vysokoškolský diplom).*

Seznam dokumentů České biskupské konference vydaných v této ediční řadě:

1. Žít evangelium ve svobodě a solidaritě (1993)
2. Dohoda o duchovní službě ve věznicích (1994)
3. Dohoda o křtu (1994)
4. Katechetické směrnice ČBK (1994)
5. Společné prohlášení českých a německých biskupů u příležitosti padesátého výročí konce 2. světové války (1995)
6. Druhé evropské ekumenické shromáždění – Smíření: dar Boží a pramen nového života (1996) /Rada evropských biskupských konferencí, Konference evropských církví/
6. Osnovy náboženské výchovy pro základní školy (1996)
7. Eucharistie a svoboda – 46. světový eucharistický kongres (1997)
8. Pastýřský list pro druhý rok přípravy na Velké jubileum roku 2000; 1998 – Rok Ducha Svatého (1997)
9. Dohoda u duchovní službě v rezortu Ministerstva obrany (1998)
10. Interní normy péče o zvony, varhany, movité památky, archiválie a farní kroniky (1999)
11. Mezinárodní sympóziu o Janu Husovi – Řím, Papežská Lateránská univerzita 15.–18.12.1999 (2000)
12. Pokoj a Dobro – list k sociálním otázkám v České republice k veřejné diskusi (2000)
13. Duchovní péče o laiky působící v pastorační službě církve – směrnice ČBK (2001)
14. Peace and Good – A letter on social issues in the Czech Republic for public discussion (2001)
15. Frieden und Wohl – Eine Denkschrift zu den sozialen Fragen in der Tschechischen Republik zur öffentlichen Diskussion (2001)
16. *Charta oecumenica* – směrnice pro růst spolupráce mezi církvemi v Evropě (2001)
17. Přehled jednání mezi státem a církvemi v letech 1990–2000 (2001)
18. Koncepce úprav liturgického prostoru (2002)
19. Stanovy ČBK. Jednací řád ČBK. Jednací řád komisí ČBK. Jednací řád biskupů delegátů. Statut rady Iustitia et Pax, Česká republika. Organizační řád generálního sekretariátu ČBK. (2002)

20. Společenství ve svátostech s křesťany jiných církví (2002)
21. Pastorační plán sekce pro mládež ČBK (2002)
22. Žeň veřejné diskuse k listu Pokoj a Dobro (2002)
23. Smířené sousedství v srdci Evropy – prohlášení České a Rakouské biskupské konference (2003)
24. Ergebnisse der öffentlichen diskussion zur Denkschrift „Frieden und Wohl“ (2003)
25. Kristus – naděje Evropy. Středoevropské katolické dny 2003–2004 (2003)
26. *Ordo virginum* – směrnice k přípravě na život v povolání zasvěcených panen (2004)